

BÖLÜM 37

Okul Öncesi Dönemde Görülen Korkular ve Kaygı Bozuklukları Nelerdir? Nasıl Yaklaşılmalı?

Şafak ERAY ÇAMLİ¹

GİRİŞ

Kaygı bozuklukları çocukluk çağının sık görülen ruhsal hastalarındandır. Çocuklar veya ergenlerle yapılan çalışmalarda “herhangi bir kaygı bozukluğunun” yaşam boyu yaygınlığı yaklaşık %15 ila %20’dir. Çocuklar ve ergenler arasında en sık görülen kaygı bozuklukları, ayrılık kaygısı bozukluğu, özgül fobi (yoğun bir şekilde belirli bir nesne ya da durumdan korkma) ve sosyal fobidir (diğer insanlar tarafından olumsuz değerlendirileceğine yönelik yoğun kaygı korku). Agora-fobi ve panik bozukluğu ise çocukluk çağında daha az sıklıkla görülen kaygı bozukluklarıdır. Bu bölümde okul öncesi çocuklarda görülen kaygı bozuklukları, bu bozukların nedenleri, belirtileri, tedavi yaklaşımları ele alınacaktır.

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA KAYGI HASTALIK MIDIR?

Korku, kaygı ve endişe yaşamın olağan akışında yer alan doğal bir duygudur. Korku ve kaygı çocuğun bilişsel ve sosyal gelişim sürecinin bir parçasıdır. Normal gelişimin bir parçası olan kaygı ve korkular farklı yaş gruplarında, gelişim dönemlerine göre değişiklik gösterir. Yaşlara göre normal kabul edilen gelişimsel korkular; erken bebeklik döneminde (ilk haftalar içinde) bakım verenden fiziksel olarak ayrılmaya karşı duyulan kaygı, 0-6 ay bebeklerde göze yansıyan duyuşsal uyarılardan korkma, 6-8 aylarda yabancıardan korkma, 12-18 ay arası bakım verenden ayrılmaya karşı korku olabilir. İki-3 yaşlarında gök gürültüsü,

¹ Doç. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh sağlığı AD., drsafakeray@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-4847-7751

KAYNAKLAR

1. Beesdo, K., Knappe, S., & Pine, D. S. J. P. C. (2009). Anxiety and anxiety disorders in children and adolescents: developmental issues and implications for DSM-V. 32(3), 483-524.
2. Bolton, D., Eley, T. C., O'CONNOR, T. G., Perrin, S., Rabe-Hesketh, S., Rijdsdijk, F., & Smith, P. J. P. M. (2006). Prevalence and genetic and environmental influences on anxiety disorders in 6-year-old twins. 36(3), 335.
3. Bowen, R. C., Offord, D. R., Boyle, M. H. J. J. o. t. A. A. o. C., & Psychiatry, A. (1990). The prevalence of overanxious disorder and separation anxiety disorder: Results from the Ontario Child Health Study. 29(5), 753-758.
4. Eley, T. C., Bolton, D., O'connor, T. G., Perrin, S., Smith, P., Plomin, R. J. J. o. C. P., & Psychiatry. (2003). A twin study of anxiety-related behaviours in pre-school children. 44(7), 945-960.
5. Gregory, A. M., Eley, T. C. J. C. C., & Review, F. P. (2007). Genetic influences on anxiety in children: What we've learned and where we're heading. 10(3), 199-212.
6. Kessler, R. C., Ruscio, A. M., Shear, K., & Wittchen, H.-U. (2009). Epidemiology of anxiety disorders. In Behavioral neurobiology of anxiety and its treatment (pp. 21-35): Springer.
7. Luby, J. L. (2009). Handbook of preschool mental health: Development, disorders, and treatment: Guilford Press.
8. Merikangas, K. R., Avenevoli, S., Dierker, L., & Grillon, C. J. B. P. (1999). Vulnerability factors among children at risk for anxiety disorders. 46(11), 1523-1535.
9. Pine, D. S., Cohen, P., Gurley, D., Brook, J., & Ma, Y. J. A. o. g. p. (1998). The risk for early-adulthood anxiety and depressive disorders in adolescents with anxiety and depressive disorders. 55(1), 56-64.
10. Rapee, R. (2012). Anxiety disorders in children and adolescents: nature, development, treatment and prevention. In R. JM (Ed.), IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent
11. Mental Health. Geneva: International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions.
12. Rapee, R., Wignall, A., Spence, S., Lyneham, H., & Cobham, V. (2008). Helping your anxious child: A step-by-step guide for parents: New Harbinger Publications.
13. Rapee, R. M., Coplan, R. J. J. N. d. f. c., & development, a. (2010). Conceptual relations between anxiety disorder and fearful temperament. 2010(127), 17-31.